

Nr 858

Av herr **Hermansson m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 96, med förslag till lag om ändrad lydelse av punkt 1 av anvisningarna till 20 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.*

Skattelagssakkunniga diskuterar i sitt betänkande frågan om representationskostnader är att anse såsom omkostnader i förvärvskälla eller såsom levnadskostnader. De framhåller att »det föreligger en uppenbar skillnad mellan sådana utgifter, vilkas omkostnadskaraktär framstår såsom självfallen, och de s. k. representationskostnaderna. Representationsutgifterna består nämligen i allmänhet just av sådana utgifter, som regelmässigt är att hänföra till levnadskostnader. En undersökning av de utgifter, vilka brukar avdras såsom representationskostnader, visar att utgifterna till helt övervägande del avser måltider och drycker — i hemmet och på restaurang — ofta med festlig prägel, förströelser och rekreation, umgänge och sällskapsliv, gåvor och uppvaktningar m. m.»

Skattelagstiftningen innehåller inte några direkta stadganden, på grund varav utgifter av sistnämnda art är att hänföra till omkostnader i förvärvskälla, och ej heller i övrigt kan i skattelagstiftningen erhållas något klart stöd för att utgifterna får avdras såsom omkostnader, säger skattelagssakkunniga. De anser att man i första hand måste uppställa frågan om det över huvud taget finns godtagbara grunder för att hänföra så typiska levnadskostnader, som representationsutgifterna vanligen utgör, till avdragsgilla omkostnader i förvärvskälla.

Till denna fråga påpekas, att varje skattskyldig, som är fysisk person och har förvärvsarbete, för att över huvud taget kunna utföra arbete är tvingad att använda en avsevärd del av sin inkomst till nödvändiga levnadskostnader. För dessa kostnader får dock avdrag inte ske, fränsett s. k. ökade levnadskostnader. Ej ens då de till levnadskostnader hänförliga utgifterna är direkt föranledda av förvärvsverksamheten och är av väsentlig storlek får avdrag göras. Såsom exempel på sådana kostnader anför skattelagssakkunniga

»a) ökade kostnader för måltider, då arbetsplatsen är belägen på sådant avstånd från bostaden att en eller flera måltider måste intas på eller i närheten av arbetsplatsen; b) kostnader för måltider utom hemmet, som föranletts av extraarbete; c) utgifter för arbetskläder i yrken med särskilt stark förslitning eller förstöring av kläder; d) utgifter för uniformer o. dyl.; e)

flyttningskostnader vid tillträde av ny anställning; f) en förvärvsarbetande hustrus utgifter för vård av minderåriga barn under arbetstiden; g) utgifter för större bostad, då skattskyldig har behov därav med hänsyn till nattarbete eller annat arbete, som kräver möjlighet till ostördhet i hemmet».

Medan sådana kostnader alltså inte är avdragsgilla skulle däremot representationsutgifter enligt regeringens förslag i proposition nr 96 i huvudsak fortfarande få avdras vid beskattningen. En sådan skillnad torde av många skattskyldiga anses såsom orättvis. Till argumentet att representationen på restauranger osv. inom affärslivet skulle utgöra ett led i själva yrkesutövningen har skattelagssakkunniga redan erinrat om att den representation, för vilken avdrag yrkas, i allmänhet förekommer inom sådana kategorier skattskyldiga, som har jämförelsevis goda inkomster. »Representationen kan därför — betraktad från den ståndpunkt som andra kategorier skattskyldiga av naturliga skäl intar — mera te sig såsom levnadsvanor, som är en följd av en högre inkomststandard, än som en omkostnad för förvärv av inkomsten.»

Även det drag av generositet, som utmärker de flesta former av representation, utgör givetvis ett skäl att betrakta representationsutgifterna mera såsom levnadskostnader än såsom verkliga omkostnader, framhåller skattelagssakkunniga.

Sammanfattningsvis anför de sakkunniga att enligt deras uppfattning »de utgifter, som brukar ingå i avdragen för representationskostnader, är till helt övervägande delen av sådan beskaffenhet, att det synes ligga närmast till hands att likställa dem med sådana utgifter, som i skattelagstiftningen hänföres till levnadskostnader». Det sägs också att de avdrag för representationskostnader vissa skattskyldiga nu tillgodogör sig torde »närmast kunna betecknas såsom ett skatteprivilegium för vilket några bärande skäl inte kan anföras».

De av skattelagssakkunniga anförda synpunkterna synes närmast leda till åsikten, att rätten till avdrag för representationskostnader borde helt avskaffas. Sakkunniga anför också att detta givetvis skulle vara den enklaste lösningen: kontrollen blir enklare, många tvister i skattemål skulle bortfalla och möjligheterna till missbruk elimineras. »Alternativet skulle innebära en viss skärpning av beskattningen jämfört med vad nu gäller, men denna skärpning skulle sannolikt inte bli så stor som det skattebortfall, som nu föranledes av representationsavdragen. Det kan nämligen antas, att representationen skulle avsevärt begränsas. För närvarande torde representation just på grund av avdragsrätten utövas i större omfattning än vad som strängt taget är nödvändigt.»

Det avgörande skälet varför skattelagssakkunniga icke föreslagit denna lösning tycks vara, att bevillningsutskottet vid några tillfällen uttalat att det vore uteslutet att helt avskaffa avdragsrätten och att riksdagen godkänt dessa uttalanden. Det av skattelagssakkunniga anförda materialet med dess

drastiska exempel om hur avdragsrätten brukas samt dess uppskattning av det höga skattebortfallet torde dock utgöra goda skäl för en omprövning av denna ståndpunkt.

Några remissinstanser har också gjort uttalanden till förmån för ett slopande av avdragsrätten. Även i den följande pressdiskussionen har denna synpunkt framförts från flera håll. Propositionen har i allmänhet karakteriserats så att den väsentligt mildrat de sakkunnigas förslag.

Några avgörande skäl mot ett fullständigt slopande av avdragsrätten för representationskostnader synes icke ha anförts i debatten. Under hänvisning särskilt till de ovan efter skattelagssakkunniga anförda synpunkterna föreslås därför,

att riksdagen med anledning av proposition nr 96 i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om sådan ändring av kommunalskattelagen att däri stadgas att utgifter för representation och liknande ändamål *icke* är att hänföra till omkostnader i förvärvskälla.

Stockholm den 17 april 1963

C.-H. Hermansson

Gunvor Ryding

Henning Nilsson